

257
/3

och därmed en tendens hos de politiska riktningarna att förvandlas till lika fasta och av medlemmarnas samhälleliga situation betingade kadrer som nationella eller religiösa grupper. Diskussionen kring demokratin har därmed fått en ny inriktning. Nödvändigheten av ömsesidiga eftergifter, av uppgörelser och kompromisser framhävs av folkstyrelsens försvarare. Det är betecknande att dessa synpunkter i vårt land betonats icke främst av genombrottstidens män, Karl Staaff och Hjalmar Branting, utan av den andra generationens socialdemokratiska ledare Per Albin Hansson.

H, och

Även mera specifika hjälpmedel har föreslagits. Man har talat om samregeringens förmåga att framtinga ett ömsesidigt hänsynstagande, om folkomröstningen som en form för demokratisk självkontroll, om behovet av en politisk upplysning som försvagar tendensen till ett oreflekterat ställningstagande i anknytning till social proveniens och social ställning. I huvudsak måste vi likväl, utan att vika för pessimism, falla tillbaka på den mest allmänna och resignerade av tankegångar: att människor med god vilja skall samverka för att demokratin, enligt våra värderingar den bästa, enligt våra insikter den svåraste av alla statsformer, skall kunna bestå.

Herbert Tingsten

I denna artikel och en föregående, införd i Dagens Nyheter 21 mars, har professor Tingstens inträdestal i Vitterhetsakademien återgivits.

*
Berdjajev var från början närmast socialist, men blev främst efter sin landsflykt 1922 företrädare för en mystisk-religiös världsåskådning, som övat ett visst inflytande på den internationella debatten. Det centrala för Berdjajev var sökandet efter "fasta" värdenormer. ~~Den~~ på denna väg blev han en principiellt religiös om också i grunden skeptisk författare. Han kan sägas ha överfört en Dostojevskijs och en Tolstojs föreställningar i ett flödande kvasifilosofiskt och metafysiskt tal om nödvändigheten av besinning, ånger och vilja till frälsning. I praktiken blev han alltmera reaktionär; från kritiken av socialismen kom han över till en kritik av hela det moderna samhället.

